

מסורת הש"ס

(א) וכל זה לימא בדיקטו
ויע"ז (ב) [עמ"ש חס'
חוקין. ד"ה אע"פ ש'
מוחב וידיקטתם הכ"ח קו הו"א
דפרק' וכל הו"א דדמי לא
בכל"ק א"מ קמ"ה הו"א וסא כתיב
לכ"ה דתם לא נ"מ ויתלף פניו
הו"שע"כ ר"מ דל"ה
וכ"ה ה"ק' וסכסכי עמו אנ"י
דבריה תוליד' (ג) [ע"ז
דברס (ד) [ע"ז וילא'
(ה) לעיל (ו) ש"ס :
(ז) [שבוט (ח) [נל'
(ט) [נ"ל מנסיא'
(י) ר"ל

תורה אור השלם

1. במקלות קרבו אליהם "ממקור ישראל" תהלים סו ח
2. בכל צדקתו לו צד ומלאך פניו וישועם באבתו ובמלתו ואם נאדם וישועם וישועם כל ימי עולם:
3. ואתה ישראל עבדי יעקב אשר בחרתני ורע אברתא אהבי:
4. ושעה שגט ח ועשה חסד לאתמים ויחזק ויחזק מוצאי:
5. שמות כ ה וידעת כי "אלהי הוה" ואלהים אהיך האמן שמר הברית והחסד לאתבי ולשמר מוצאי לאלף רוח:
6. דברים ז ו מה רב טובך ישראל צננת ליראיך פעלת חסדים בקר נגד נגד אדם: תהלים לא ח
7. וישמחו כל חוסיך בקר לעולם ויגנו ותסך לעיניו ויעלצו בקר אהבי שמך:
8. וישכב אהיך שבתו ורע ונעלם מעיני אהיך ונסתרה וידא נטמאה וידא נה וידא אהב נפשה:

הגהות הב"ח
(א) רש"י ד"ה לאלפים וכו'
לפרוש מאהבה. י"ב ע"ל
צדק כז ע"ז: (ב) בא"ד
והעונשים והגן מאהבה:
(ג) תוספות ד"ה גדול וכו'
לא הוה כדון לי וכיון
דמטית לי בכל נפשי
ואתית ענמיה:

מוסף רש"י

האי לדסמך ליה והאי
לדסמך ליה. כן שוה
קמך אכל לשומרי מותמי
הוה אומר לאף, ולהן
שהוה קמך אכל לאוהבי
הוה אומר לאלפים,
לאוהבי אלו העשין
מאהבה, ולשומרי מותמי
אלו העשין מיראה (דברים
י ט).

הדרן עלך בשם

שהמים
שהיה בדין. שלא
להאמינו כי לאו דכמי
קרא (לעיל ג). ומה אם
עדות ראשונה. סתירה,
שאינן אוסרתה איסור
עולם. שאם תשמה ותמלא
ממנו (שם). עדות אחרונה
מרי אלא חד וקא אמר אסור

בצמקתו. כשנקלחו על הים: **ממקור**
הסאי לא נו'. ואמאי אמר הדבר נ
והיה"ק קרא אינו חושש לנרתם ולא
אחלהים אתה (בראשית כג): **טלוי.** זכות
אחלהים דור: **לאליפס** **לואהי.** סמך
אחלהינן לאליפס ואליפס קרא סמך לאליפ
דור אל שומרי מצותיו דהיינו מיראה
וואין אלו דומין (א) לפרוש מאהבה
לפרוש מיראה (לעיל דף כג): דהנהו
מאחבת שבר והענושין (א) והכא מואחבת
המקום ומיראה שמורא גדול מוטל
על הכבדים: **ושמחו כל חוסי בך וגו'.**
סיפיה דקרא ויעלנו בך אהוי שמך:

הדרין עלך כשם שהמים

ב'י שְׁקִינָה לֵה נִסְתַּרָה. חֵס לֵאחֹר
 שְׁקִינָה לֵה נִסְתַּרָה: **א'פ'י** שְׁמַע
 מַעוּף הַפּוֹרָה. שְׁנִסְתַּרָה יוֹזִיא וְיִתֵּן
 כְּתוּבָה. וְרִבִּי אֲלִיעֶזֶר לְטַעְמִיהָ דִּלְמַד
 בְּצַ"ק (לְעִיל דָּף ב:) סְתִירָה לֹא בָּעִיָּא
 עֲדוּת וְאִפְּלוּ עַדְד וְאִפְּלוּ שְׁפַחָה נֶאֱמַרְנָן
 דְּהֵיוּנָן נִמְי כְּעוּף הַפּוֹרָה דְּלִיחִתָּךְ
 לְטוּמָאָה לְדַבְּרוּהּ מֵהֵימָנוּ בְּהִילָכָה
 נִסְתַּרָה עָלֵינוּ וְאִם אֵינוּ רוּחָה לְהַשְׁקוּתָהּ
 יוֹזִיא וְיִתֵּן כְּתוּבָה: **ר'י** יְהוֹשֻׁעַ אֹמֵר
 עַד שִׁישְׁאוּ וְיִסְנוּ בְּהַ מְזוֹרוֹת בְּלִבָּנָה
 כְּלוּמַר מִשּׁוּם סְתִירָה שְׁאִין בְּהַ ב'י
 עֲדִים אֵינָה נִסְתַּרָת עָלֵינוּ. וְר' יְהוֹשֻׁעַ
 לְטַעְמִיהָ דִּלְמַד מִשְׁקָה עַל פִּי שְׁנִים(י)
 וְיִמְיוֹהוּ כִּשְׁשָׁאוּ וְיִסְנוּ מְזוֹרוֹת בְּלִבָּנָה
 בְּצִפְרִיזוֹתָהּ מְכוּעֶרָה הַדְּבַר וְתִלְכָּא דִּהָא
 אִפְּלוּ מִיָּא תוּ לֹא דְדָקִי לֵה כְּדִתִּינָא
 בְּצַ"ק (לְעִיל דָּף ו:) וְטַעוּרָה הִיא וְלֹא
 שִׁישְׁאוּ וְיִסְנוּ בְּהַ מְזוֹרוֹת בְּלִבָּנָה: **א'ני**
ר'אִיטִיבָה שְׁנַטְמַאֲתָ. בָּאוּתָה סְתִירָה שְׁהִיא
 עַל פִּי שְׁנִים עֲדִים לְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְלְרִבִּי
 אֲלִיעֶזֶר עַד ע"פ חֹד הַפּוֹרָה: **לֹא** הִיא
 שׁוּבָה. דַּעַד אֶחָד נֶאֱמַרְנָן בְּהַ דִּהָא
 לְהַפְסִידָהּ כְּתוּבָתָה שְׁרָגִלִים לְדַבֵּר.
 וּמִקְרָא יִלְפִין לֵה לִקְנוֹן בְּמַתְנִי:
ה'רי אֵלּוּ נֶאֱמַרְנָם אֶף לְפּוֹסְלָה
מִכְּתוּבָתָהּ. שְׁלֹא תִשְׁתַּח וְלֹא תִטּוֹל
 כְּתוּבָתָה: **ח'מוּסָה** וְכַח חֲמוּסָה וְרִשָּׁה
וּבִיבְחָתָה. אִשְׁתַּח אֶחָד עֲבֵלָה אֶף הִיא
 בְּכַרְתָּה וְשׁוּגָתָהּ שְׁדוּאָתָה הֵימְנָה
 שְׁסוּפָה לְהִיּוֹת כְּרַתָּה אִם יִמּוּת בְּעֵלָה
 בְּזִלָּא בְּנִים תַּחֲיִיבָם לְבַעֲלִי וְכַח עֲבֵלָה
 מֵאִשָּׁה אַחֶרֶת אֵלּוּ חֲמֵשׁ נָשִׁים שׁוּגָתוֹת
 אִתּוֹתָה. וּבִיבְחָתוֹת (דָּף ע"ב): מִפְּרַשׁ
 טַעְמָא אֲמַאי כִּסְנוּ לֵה וְאִין נֶאֱמַרְנָת
 לֵה לְשׁוֹם עֲדוּת שְׁדוּתָה לְרַעְתָּה: **ה'רי**
אֵלּוּ נֶאֱמַרְנָם. לֵה לַעֲדוּת וְזִשְׁתַּח הַשְׁתַּח
 הָאִמְרִינָה כָּל עֲדוּת שִׁישׁ בְּהַ וְיִמְיוֹהוּ לֹא
 לְפּוֹסְלָה מִכְּתוּבָתָה הוּאֵל וְשׁוּגָתוֹת
 אִתּוֹתָה אֵלּא שְׁלֹא תִשְׁתַּח: **ש'הִי** דְּרִין.
 שְׁלֹא יִהְיֶה נֶאֱמַרְנָן בְּהַ עַד אֶחָד אִם לֹא
 מְגוּרָתָה הַכְּבוֹד: **ה'ר'אִשְׁנוּ**. סְתִירָה
 שְׁאִין אִרְסִתָּהּ אִיסוּר עוֹלָם עוֹלָם עַד
 שְׁתַּח: **א'ינָה** מִסְתַּקִּימָם בְּפָחוֹת
 מִשְׁנִים. כְּדַעֲשִׁינוּ לְחִימָר מְגוּרָתָה

שזה ורבי יהושע היא: עדות
עדות שיש בה. נאמן בה. ובגמרא [ע"ה]
לית בה אלא אחד וקאמר והיא לא נה

הורה מותרת לבעלה ולתרומה, אינה מתקיימת בס
 . טומאה שהיא אחר הסמירה (שם). כל עדות שיש
 ואטומאה קאי דהא מינה סליק והיא נטמאה ועד אין
 שמתקיים צעד אחד (שם).

אף אותם שצמקור: וליחוי
ן שקול: ה"נ דלא הוא.
ר זה: צאצאם. כי ירא
דורותיו להגין עליהם עד

במקלות ברכו אלהים ה' ממקור ישראל¹ (והא לא חזו אמר רבי תנחום כרם נעשה להן כאספקלריא המאירה וראו): בו ביום דרש רבי יהושע בן הורקנוס שלא עבד איוב בו: וליחזי האי לא אי בלמ"ד אל"ף כתיב לא הוא אי בלמ"ד וי"ן כתיב לו הוא² וכל היכא דכתיב בלמ"ד אל"ף לא הוא³ אלא מעתה⁴ בכל צרתם לא צר דכתיב בלמ"ד אל"ף הכי נמי דלא הוא וכ"ת ה"ג והכתיב ומלאך פניו הושיעם אלא⁵ (לאו) משמע הכי ומשמע הכי תניא רבי מאיר אומר נאמר ירא אלהים באיוב ונאמר ירא אלהים באברהם מה ירא אלהים האמור באברהם מאהבה אף ירא אלהים האמור באיוב מאהבה ואברהם גופיה מנל דכתיב⁶ זרע אברהם אוהבי מאי איכא בין עושה מאהבה לעושה מיראה איכא הא דתניא רבי שמעון בן אלעזר אומר⁷ גדול העושה מאהבה יותר מן העושה מיראה שזה תלוי לאלף דור וזה תלוי לאלפים דור הכא כתיב⁸ לאלפים לאהבי ולשומרי מצותי והתם כתיב⁹ ולשומרי מצותי לאלף דור התם נמי כתיב לאוהבי ולשומרי מצותי לאלף דור האי לדסמך ליה והאי לדסמך ליה הגהו תרי תלמידי דהוו יתבי קמיה דרבא חד אמר ליה אקריין בחלמאי¹⁰ מה רב מוכך אשר צפת ליראיך וחד אמר ליה אקריין בחלמאי¹¹ וישמחו כל חוסי כך לעולם ירגנו ויעלצו כך אוהבי שמך אמר להו תרייכו רבנן צדיקי גמורי אתון מר מאהבה (ומר מיראה):

הדרן עלך בשם שהמים

מי שקינא לאשתו ונסתרה אפילו שמעי
מעוף הפורה יוציא ויתן כתובה דברי
רבי אלעזר רבי יהושע אומר יעד שישאו
ויתנו בה מוזרות בלבנה אמר ^אעד אחד אני
ראייתה שנטמאת לא היתה שותה ולא עוד
אלא ^באפילו עבד אפילו שפחה הרי אלו
נאמנין אף לפוסלה מכתובתה ד'מותה
ובת חמותה וצרתה ויבמתה ובת בעלה הרי
אלו נאמנות ולא לפוסלה מכתובתה אלא
שלא תשתה ^אשהיה בדין ומה אם עדות
ראשונה שאין אוסרתה איסור עולם
אינה מתקיימת בפחות משנים עדות
אחרונה שאוסרתה איסור עולם אינו דין
שלא תתקיים בפחות משנים תלמוד לומר
^אועד אין בה ^בכל עדות שיש בה קל
וחומר לעדות הראשונה מעתה ומה אם
עדות

האחרונה. טומאה: כל
לפינן לה דהרי קאמר תרי
זה למיסרה אלמא מהימן:
שאוסרתה

ה. נאמן, כדדרשין לעיל ועד אין זה
(שם). קל וחומר לעדות הראשונה.

כשם שהמים פרק חמישי סוטה לא.

עין משפט
נר מצוה

ב ד א מ״ פ״י מהל׳
תשובה הלכה ב ג:
א ב מ״י פ״א מהל׳ סוטה
הלכה ח סמג עשין נו
טווש״ע אה״ע סימן קעח
סעיף יא:
ב ג מ״י שם הלכה [יד]
טו טווש״ע שם סעיף
יד:
ג ד מ״י שם הל׳ טו
וטווש״ע שם סעיף טו:

תוספות שאני

[illegible]

הדרן עלך בשם שהמים

ב'י שקינא ד"ה. פרק זה היה הגון
 שיהא שגוי ומעורר צפרק ראשון
 לאחר אותה צבא דאלו אסורות
 לאכול בתרומה ואח"כ היה לו לשנות
 כיצד עושה לה וכל הסדר אבל תימנה
 דלאחר ששנה שבדקה המים הוא
 חוזר לקנינו: ד"ה צבדק המשנה
 מסקינא לה אפילו שמוע מפרח
 והכי מסתברא ונראה דה"פ מאחר
 שקינא לה אפילו קודם סמיירה שמע

פריצותא שהרי עכשיו קצת רגלים

לדבר מכוער הדבר ומוציאה כבודתה מאחר שלל נסתרה ולא נאסרה עליו ובענין זה מזהה לגרשה לאפילו לז"ה^ע (דאמר אפילו אס) לקדימה כדבילו (דאמר רשות מיהו מזה ליעל אלל כדב"ה^ע ולא נסתרה דומה לאדם שנפל וצב לתוך שמחיו שמוצו ואוכלו ולבית שמאי חובה הואיל וקינא לה רגלים לדבר מיהו כבודתה גובה הואיל ולא נסתרה והשמה אחי שפיר דרבי יהושע אבל לפירוש רבינו שלמה דפירש משקינא לה אחי^ע שמע מעוף הפורח שנסתרה דעוף פורח היינו עדו ופסחה שלמנין בעדיל קמירה ואס אינו רואה להשקותה יוציא ויתן כבודתה וכי היה רבי יהושע מחייב כבודתה לאחר שישאו ויתנו זה מוזרות בלבנה והלא אין המים בודקין אותה כדאמרין בפרק חמא (גלגל קד י:) ומאחר שישא גרמה שתיאסר עליו ויתן יכולה להיות גרמה כדאסרין ושומרת יצט שלל שמות ולא נטולות כבודתה מיהו מצי לממיר

אותה לאחר שישאו ויתנו זה מוזרות
די סתירה לרבי יהושע אבל כאן אין
בלבנה נושאות ונותנות בפריאות:
כאן

מקודם לכן. ויוציא ויתן כתובה) הואיל והחמיר
כל ר' יהושע דסבירא ליה דמשקה על פי שני
שנים אף חכמים לא חייבוהו להוציא וליתן כת-
בן לעיל מתו בעליהן עד שלא שתו דאמרי' מת-

(א) נראה דצ"ל והוא ליה למתני ישקנה וכו' עד אחד [ומיהו י"ל דר"ל אם אינו רוצה להשקותה]. ועוד קשה וכו'.